

Omsetningsledd som formidler pristilskudd

Kontaktperson:

Vår dato: 12.01.2018

Vår referanse: 18/1

Rundskriv erstatter: 2009-01

Kommentarer til generelle bestemmelser i pristilskuddsforskriften og formidlingsforskriften

Pristilskuddsforskriften regulerer forholdet til mottaker av pristilskudd, mens formidlingsforskriften regulerer forholdet til omsetningsledd som formidler slike tilskudd på vegne av staten. Regler om utmåling av tilskudd, herunder tilskuddsatser og sonegrenser, fremgår av den til enhver tid gjeldende jordbruksavtale.

I tillegg til dette rundskrivet er det utarbeidet spesielle rundskriv for de forskjellige produktområdene. Det vises til følgende rundskriv:

- 2018-06 Pristilskudd og avgifter for egg som er levert til eggpakkeri
- 2018-07 Pristilskudd og avgifter for kjøtt
- 2018-02 Pristilskudd og avgifter for melk som er levert til meieri
- 2017-17 Pristilskudd og avgifter for melk som foredles lokalt
- 2017-20 Pristilskudd for ull og skinn av norsk sau
- 2017-24 Pristilskudd korn og kraftfôr

Rundskrivene utdypet regelverket og gir føringer for hvordan bestemmelsene i forskriftene om pristilskudd og formidling av pristilskudd skal tolkes. Dette rundskrivet gir en samlet fremstilling av de generelle bestemmelsene i begge forskriftene.

Både pristilskuddsforskriften, formidlingsforskriften og samtlige rundskriv om forskriftene er å finne på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet; www.landbruksdirektoratet.no. Forskriftene finnes også på www.lovdato.no. Jordbruksavtalen er å finne på <https://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id627/>

Innhold

INNLEDNING	3
1 FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE	4
1.1 PRISTILSKUDDFORSKRIFTEN	4
1.1.1 Formål.....	4
1.1.2 Virkeområde.....	4
1.2 FORMIDLINGSFORSKRIFTEN.....	4
1.2.1 Formål.....	4
1.2.2 Virkeområde.....	4
2 GRUNNVILKÅR	5
2.1 GRUNNVILKÅR FOR TILSKUDDSMOTTAKERE	5
2.1.1 Generelt	5
2.1.2 Kretsen av tilskuddsberettigede	5
2.1.3 Krav til produksjon	6
2.1.4 Krav til varen.....	6
2.2 GRUNNVILKÅR FOR TILSKUDDSFORDIDLER	6
2.2.1 Generelt	6
2.2.2 Krav om nødvendige tillatelser og registreringer	7
2.2.3 Krav til produksjonsapparatet.....	7
2.2.4 Krav til synliggjøring av tilskuddet	8
2.2.5 Krav til rapportering.....	8
3 SØKNAD, RAPPORTERING OG UTBETALING	8
3.1 PRISTILSKUDDFORSKRIFTEN	8
3.2 FORMIDLINGSFORSKRIFTEN.....	9
4 OPPLYSNINGSPLIKT OG KONTROLL	9
4.1 GENERELT.....	9
4.2 OPPLYSNINGSPLIKT	10
4.3 KONTROLL	11
5 REAKSJONER OVERFOR TILSKUDDSMOTTAKER	11
5.1 GENERELT	11
5.2 RETTING AV FEILUTBETALINGER	11
5.2.1 Generelt	11
5.2.2 Etterbetaling.....	12
5.2.3 Tilbakebetaling	12
5.3 AVKORTING OG TILBAKEHOLDELSE AV TILSKUDD	12
5.3.1 Generelt	12
5.3.2 Avkorting ved feilopplysninger.....	13
5.3.3 Tilbakeholdelse eller avkorting ved regelverksbrudd.....	14
5.4 INNKREVIING.....	15
5.4.1 Generelt	15
5.4.2 Krav om tilbakebetaling	15
5.4.3 Motregning.....	15
5.4.4 Forsinkelsesrenter.....	16
6 REAKSJONER OVERFOR TILSKUDDSFORDIDLER	16
6.1 GENERELT.....	16

6.2	RETNING AV FEILUTBETALINGER	17
6.2.1	Generelt	17
6.2.2	Etterbetaling	17
6.2.3	Krav om tilbakebetaling og motregning	17
6.2.4	Forsinkelsesrenter	18
6.3	TILBAKEHOLDELSE AV TILSKUDD OG UTESTENGING	18
6.3.1	Generelt	18
6.3.2	Tilbakeholdelse av tilskudd	18
6.3.3	Utestenging	18
7	FORVALTNINGSMYNDIGHET	19
8	DISPENSASJON	19
9	KLAGE	19

Innledning

Landbruks- og matdepartementet har gjort endringer i forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren og i forskrift om formidling av pristilskudd i landbrukssektoren. Endringene samsvarer med endringene som følger av Jordbruksavtale 2017–2018.

Pristilskudd over jordbruksavtalen har frem til nå blitt utbetalt til alle som leverer godkjent jordbruksråvare til omsetningsledd som formidler tilskuddene. Det innebærer at både privatpersoner og foretak har mottatt pristilskudd. I Jordbruksavtale 2017–2018 ble det fastsatt at pristilskuddene fra og med 2018 kun skal utbetales til foretak som er registrert i Enhetsregisteret. Dette er nå tatt inn som et vilkår i nytt annet ledd i § 2 i pristilskuddforskriften.

Pristilskuddforskriften § 2 fastsetter hvem som kan gis pristilskudd. Etter forskrifts- endringen hjemler § 2 første ledd nå en mulighet til å gjøre unntak fra hovedregelen i egne bestemmelser. Slike unntak er gitt for matkorntilskudd og frakttilskudd i § 7 andre og tredje ledd.

Etter jordbruksavtalen omfatter ordningen for prisnedskrivning av korn også norsk- produserte oljevekster, lupiner, åkerbønner og fôrerter i tillegg til korn. Forskriften samsvarer nå med jordbruksavtalen ved at det er fastsatt endringer i pristilskudd- forskriftens § 2 nytt tredje ledd og § 7 første ledd gjennom en henvisning til avtalens bestemmelser i kap. 6.7 om prisnedskrivingsordningen. Du kan lese mer om matkorntilskudd, frakttilskudd og prisnedskrivningstilskudd av korn i rundskriv om pristilskudd korn og kraftfôr.

I Jordbruksavtale 2017–2018 ble det tatt inn nye bestemmelser om eggpakkerier, jf. avtalens kap. 6.6. Du kan lese mer om endringene i rundskriv om pristilskudd og avgifter for egg som er levert til eggpakkeri.

1 Formål og virkeområde

1.1 Pristilskuddforskriften

1.1.1 Formål

Formålet med pristilskudd reguleres i § 1:

Formålet med pristilskudd etter denne forskriften er å øke inntekter, redusere kostnader og utjevne distriktsforskjeller i produksjon og omsetning av jordbruksprodukter i tråd med de målsetninger Stortinget har fastsatt.

Formålet er overordnet for alle ulike typer pristilskudd. Det er utformet i tråd med hovedprinsippene for norsk landbrukspolitik, og er videre gjort dynamisk gjennom en henvisning til de målsetninger som Stortinget til enhver tid fastsetter. I tillegg til dette overordnede formål, fastsetter Stortinget separate mål for de ulike tilskuddsordningene ved behandlingen av Landbruks- og matdepartementets årlige budsjettproposisjon, St.prp. nr. 1. Disse formålene gjøres det rede for i de spesielle rundskrivene.

1.1.2 Virkeområde

Pristilskuddsforskriften gjelder alle pristilskudd, unntatt distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og salat på friland, og for matpotet dyrket i Nord-Norge. Sistnevnte tilskudd reguleres i forskrift 19. desember 2014 nr 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 5.

1.2 Formidlingsforskriften

1.2.1 Formål

Formålet med formidlingsforskriften reguleres i § 1:

Forskriftens formål er å sikre at utbetaling av pristilskudd på jordbruksvarer skjer på en forsvarlig måte innenfor mest mulig kostnadseffektive rammer.

Formålet er i tråd med det administrative regelverket for økonomistyring i staten som skal sikre at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og at statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte.¹

1.2.2 Virkeområde

Virkeområdet for formidlingsforskriften reguleres i § 2:

Forskriften gjelder omsetningsledd som formidler jordbruksavtalefastsatte tilskudd sammen med utbetaling av pris på jordbruksvarer til produsent av varen. Denne forskriften regulerer formidling av tilskudd omfattet av forskrift 19. desember 2008 nr. 1490 om pristilskudd i landbrukssektoren.

¹ Jf. reglement for økonomistyring i staten § 1.

Som det fremgår av bestemmelsen gjelder forskriften for de omsetningsledd som formidler pristilskudd til tilskuddsmottakeren på vegne av staten. Med omsetningsledd menes foretak som kjøper egg, slakt, melk, ull og korn fra produsent, for videre bearbeiding eller salg, samt foretak som tilvirker mel og andre cerealprodukter eller kraftfôr. Denne definisjonen fremgår av formidlingsforskriften § 3.

2 Grunnvilkår

2.1 Grunnvilkår for tilskuddsmottakere

2.1.1 Generelt

For å kunne motta pristilskudd må visse grunnvilkår være oppfylt. Utover grunnvilkårene, gjelder særlige vilkår på de enkelte produktområder. Det vises til de spesielle rundskrivene for nærmere redegjørelse av disse særlige vilkårene.

Grunnvilkårene fremgår av pristilskuddsforskriften § 2:

Med mindre annet fremgår av den enkelte bestemmelse, kan pristilskudd gis til produsent og omsetningsledd så fremt disse driver sin produksjon, foredling og transport i samsvar med regelverk for jordbruksvirksomhet og håndtering av jordbruksvarer. Omsetningsledd må i tillegg inneha de tillatelser som er nødvendig innenfor den type virksomhet som foretaket driver.

Med produsent menes ethvert foretak som produserer jordbruksråvarer omfattet av denne forskriften.

Med omsetningsledd menes i denne forskrift foretak som kjøper egg, slakt, melk, ull, skinn, korn og andre vekster omfattet av kap. 6.7 i jordbruksavtalen fra produsent for videre bearbeiding eller salg.

Pristilskudd gis per kilo, hele slakt, skinn eller liter vare etter satser fastsatt i eller i medhold av jordbruksavtalen. Det gis ikke tilskudd til vare som kasseres.

Dette er en sentral bestemmelse i forskriften. Dette fordi den både regulerer grunnleggende vilkår for å motta pristilskudd, og videre hvilke grupper som i det hele tatt kan være tilskuddsberettiget.

2.1.2 Kretsen av tilskuddsberettigede

Bestemmelsen opererer med to ulike grupper tilskuddsberettigede; produsenter og omsetningsledd. Hva som menes med produsent og omsetningsledd fremgår av pristilskuddsforskriften § 2 andre og tredje ledd. Omsetningsledd er også definert i formidlingsforskriften § 3.²

Fra om med 1. januar 2018 stilles det krav om at mottakere av pristilskudd er registrert som et foretak i Enhetsregisteret. Endringen innebærer at enkelte produsenter som driver mer hobbypreget form for virksomhet mister retten til pristilskudd, med mindre de er

² Se punkt 3.2.2.

registrert som foretak. For omsetningsledd vil endringen være av mindre betydning, siden bedrifter med slik næringsaktivitet uten unntak vil være et registrert foretak.

Det er ingen minimumsgrense for omsetning. Dette innebærer at selv leveranse av et mindre kvantum kan gi rett til pristilskudd.

2.1.3 Krav til produksjon

Mottaker av pristilskudd, herunder både produsenter og omsetningsledd, må oppfylle visse sentrale forutsetninger knyttet til lovligheten av produksjonen.

For å kunne motta pristilskudd gjelder det i henhold til bestemmelsen et krav om at produsentene og omsetningsleddene driver sin produksjon, foredling og transport i samsvar med regelverk for jordbruksvirksomhet og håndtering av jordbruksvarer. Det gis med andre ord ikke tilskudd dersom selve jordbruksvirksomheten eller håndteringen av jordbruksvarer skjer i strid med gjeldende regelverk. Dette harmonerer med at det i norsk landbruks- og matpolitikk legges stor vekt på mattrygghet, dyrevelferd og miljøforsvarlighet ved produksjon, foredling og transport av mat. Det kan tenkes unntak, men som hovedregel vil regelverk for jordbruksvirksomhet knytte seg til produsentens gårdsdrift, mens regelverk for håndtering av jordbruksvarer vil knytte seg til omsetningsleddets virksomhet.

I tillegg til å oppfylle kravet til lovlig produksjon, må omsetningsledd inneha de nødvendige tillatelser som gjelder på den enkelte sektor. Mattilsynet forvalter egne regler for autorisering eller godkjenning av næringsmiddelvirksomheter. Brudd på kravet om å inneha nødvendige tillatelser vil etter omstendighetene også kunne innebære et brudd på kravet til lovlig produksjon, ettersom mangler ved tillatelser vil kunne utgjøre et regelverksbrudd.

2.1.4 Krav til varen

I jordbruksavtalen fastsettes tilskuddssatsen per dyr, pr skinn, eller pr kilo eller liter av den enkelte råvare. Tilskuddssatsene fremgår av de spesielle rundskrivene. For tilskudd til frakt av slaktedyr er satsene fastsatt i egen forskrift, *Forskrift om tilskudd for frakt av slaktedyr*. For tilskudd til frakt av kraftfôr er satsene fastsatt i egen forskrift, *Forskrift om tilskudd til frakt av kraftfôr*. Det gis bare tilskudd for varer som faktisk benyttes i den videre foredlingen og som kan selges. Kasserte varer er ikke tilskuddsberettiget.

2.2 Grunnvilkår for tilskuddsformidler

2.2.1 Generelt

For at et omsetningsledd skal få adgang til å formidle statlige tilskudd må fire grunnvilkår være oppfylt. Vilkårene knytter seg ikke bare til selve tilskuddsformidlingen, men også til virksomhetens lovlighet og egnethet innenfor de standarder som gjelder på de ulike sektorer. Formålet med grunnvilkårene er å sikre at tilskuddene formidles av seriøse aktører innenfor de respektive bransjene.

Grunnvilkårene følger av formidlingsforskriften § 4:

For å kunne formidle statlige pristilskudd til produsenter av jordbruksvarer må omsetningsleddet

- 1. inneha de tillatelser og registreringer som er nødvendige innenfor den type virksomhet som foretaket utøver,*
- 2. ha et produksjonsapparat som er egnet til mottak, foredling og distribusjon samt øvrig håndtering av de jordbruksvarene det kan gis tilskudd for,*
- 3. tydelig synliggjøre tilskuddsrelaterte forhold i avregningen til produsent, og*
- 4. gi nødvendige leveransedata i den form som kreves innenfor de rapporteringssystemer som Landbruksdirektoratet benytter.*

Landbruksdirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for tilskuddsformidling etter denne paragrafen.

Alle formidlere må til enhver tid oppfylle grunnvilkårene. Nye omsetningsledd som ønsker å opptre som tilskuddsformidler må godtgjøre at de oppfyller vilkårene i forskriften.

Av bestemmelsens siste ledd fremgår det at Landbruksdirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for tilskuddsformidling. Dette innebærer at Landbruksdirektoratet kan fastsette vilkår utover de som positivt fremgår av bestemmelsen. Slike vilkår vil fremgå i de spesielle rundskrivene.

2.2.2 Krav om nødvendige tillatelser og registreringer

Omsetningsleddet må inneha alle nødvendige tillatelser og registreringer innenfor den type virksomhet som foretaket utøver. Bestemmelsen stiller ikke i seg selv noen materielle krav til godkjenning. Hvilke tillatelser og registreringer som anses nødvendig vil fremgå av den særlovgivning som gjelder for den selskapsform omsetningsleddet er organisert etter, og den type virksomhet som drives. Det avgjørende er om særlovsmyndighetene har gitt alle nødvendige tillatelser. Før omsetningsleddet kan formidle tilskudd må det fremlegges dokumentasjon på at slike tillatelser er innhentet.

I henhold til foretaksregisterloven³ § 2-1 har organisasjonsformer med begrenset ansvar, organisasjonsformer som driver næringsvirksomhet og enkeltpersonforetak som driver varesalg registreringsplikt i foretaksregisteret. Alle omsetningsledd som tar del i tilskuddsformidlingen vil således være registreringspliktige foretak.

Alle omsetningsledd som håndterer jordbruksprodukter må videre forholde seg til de kravene Mattilsynet til enhver tid stiller til virksomheten, herunder krav vedrørende registrering, godkjenning og autorisering.

2.2.3 Krav til produksjonsapparatet

De ulike omsetningsledd håndterer svært ulikartede jordbruksvarer, og foretakenes omfang kan strekke seg fra små familiebedrifter til store konserner. Som et generelt minstekrav må omsetningsleddene ha et produksjonsapparat som er egnet til håndtering av de ulike jordbruksvarene. Som det fremgår av bestemmelsen må produksjonsapparatet være egnet til mottak, foredling og distribusjon, samt øvrig håndtering av de ulike jordbruksvarer det kan gis tilskudd for. Dette skal sikre at pristilskuddene formidles av seriøse aktører som er

³ Jf. lov om registrering av foretak av 21. juni 1985 nr. 78.

i stand til å ivareta produsentenes interesser i å få brakt varene ut i markedet på en forsvarlig og kostnadseffektiv måte.

Dette kravet til produksjonsapparatet overlapper til dels kravet om nødvendige tillatelser og registreringer, men får selvstendig betydning der det foreligger omstendigheter ved omsetningsleddets drift som gjør det uegnet til å håndtere produsentens vare, selv om det er innhentet alle nødvendige tillatelser fra særmyndighet.

2.2.4 Krav til synliggjøring av tilskuddet

Omsetningsleddet må tydelig synliggjøre tilskuddsrelaterte forhold i avregningen til produsent. Dette innebærer at det på avregningen til produsent tydelig må fremgå hvor mye tilskudd produsenten er berettiget på bakgrunn av leveransen. Videre må det tydelig opplyses om klageadgangen produsenten har etter pristilskuddsforskriften § 16.⁴ Følgende formulering kan brukes på avregningene:

«Du kan klage på vedtaket om tilskudd og omsetningsavgift. Klagen sendes til Landbruksdirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra du mottok vedtaket. Mer informasjon om rettslig grunnlag og klageadgang finnes på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet; [www.landbruksdirektoratet.no/no/pristilskudd og avgift/klage](http://www.landbruksdirektoratet.no/no/pristilskudd_og_avgift/klage).»

2.2.5 Krav til rapportering

Omsetningsleddet må gi nødvendige leveransedata i den form som kreves av Landbruksdirektoratet. Kravene til rapportering fremgår av de spesielle rundskrivene.

3 Søknad, rapportering og utbetaling

3.1 Pristilskuddsforskriften

Søknad, rapportering og utbetaling av pristilskudd reguleres i pristilskuddsforskriften § 9:

Krav til søknad om tilskudd, rapportering og utbetaling, fastsettes av Landbruksdirektoratet.

Ved utbetaling av pristilskudd etter denne forskriften kan det gjøres fratrukk for jordbruks- og næringsmiddelrelaterte avgifter som tilskuddsmottaker er ansvarlig for. Omsetningsledd kan formidle utbetaling av tilskudd i medhold av forskrift 19. desember 2008 nr. 1491 om formidling av pristilskudd i landbrukssektoren.

Utbetaling av pristilskudd kan skje på to ulike måter; enten fra Landbruksdirektoratet direkte til tilskuddsmottaker etter søknad, eller fra Landbruksdirektoratet til mottaker via tilskuddsformidler. I all hovedsak utbetales tilskuddene gjennom formidler. Tilskuddene utbetales da sammen med oppgjør for levert vare og det foreligger ingen formell søknad om tilskudd fra mottaker.

Som det fremgår av bestemmelsen skal søknad om tilskudd, rapportering og utbetaling skje etter nærmere retningslinjer fastsatt av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet

⁴ Se pkt 10

fastsetter altså nærmere krav til hvordan rutinene ved søknad, rapportering og utbetaling skal være. Kravene vil variere fra ordning til ordning. Nærmere informasjon om gjeldende krav ved de enkelte ordninger fremgår av de spesielle rundskrivene.

Ved utbetaling av pristilskudd kan det gjøres fratrukk for ulike avgifter som tilskuddsmottaker er ansvarlig for. Avgiftene det gjøres fratrukk for må imidlertid være jordbruks- og næringsrelaterte, herunder nevnes omsetningsavgift, forskningsavgift og overproduksjonsavgift.

3.2 Formidlingsforskriften

Rapportering og søknad om refusjon ved tilskuddsformidling reguleres i formidlingsforskriften § 5:

Rapportering og søknad om refusjon av pristilskudd som omsetningsleddet har utbetalt til produsent, skal skje etter nærmere retningslinjer fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Formidler utbetaler det aktuelle pristilskuddet direkte til mottaker av egne midler og deretter søkes Landbruksdirektoratet om refusjon for utlegget. For enkelte ordninger har det imidlertid vært vanlig med såkalte à konto-utbetalinger. En à konto-utbetaling innebærer at formidler får forskuttet midler av Landbruksdirektoratet som igjen skal videreformidles til mottakeren påfølgende måned. Landbruksdirektoratet kan opprettholde à konto-ordningen inntil det tidspunkt Landbruks- og matdepartementet bestemmer. Dette fremgår av formidlingsforskriften § 13:

For de pristilskuddsordninger der tilskuddsmidlene i dag forhåndsutbetales, kan Landbruksdirektoratet frem til det tidspunkt departementet bestemmer, forskuttere beløp tilsvarende én måneds samlet tilskuddsutbetaling fra omsetningsleddet til dets leverandør.

Krav om rapportering fra formidler er kommentert i punkt 2.2.5.

4 Opplysningsplikt og kontroll

4.1 Generelt

Regler om opplysningsplikt og kontroll rettet mot tilskuddsmottaker reguleres i pristilskuddsforskriften § 10:

Mottakere av pristilskudd plikter å gi alle opplysninger som Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen, eller for å kunne oppfylle jordbruksavtalen og administrere tollvernet. Landbruksdirektoratet kan i den forbindelse kreve prognoser over omsetningsleddets forventede mottak av tilskuddsberettigede varer. Prognosene skal være basert på de til enhver tid mest oppdaterte data som virksomheten er i besittelse av.

Krav til dokumentasjon og prognoser fastsettes av Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet fører tilsyn med at utbetaling av pristilskudd er riktig, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegetninger som vedkommer pristilskuddet. Landbruksdirektoratet kan kreve at opplysningene bekreftes av revisor.

Landbruksdirektoratet kan foreta stedlig kontroll hos tilskuddsmottakeren.

I formidlingsforskriften § 6 reguleres regler om opplysningsplikt og kontroll rettet mot tilskuddsformidler. Bortsett fra at denne bestemmelsen er rettet mot formidler i stedet for mottaker, er ordlyden tilnærmet identisk med pristilskuddsforskriften § 10. Følgelig behandles bestemmelsene under ett i dette rundskriv.

I enkelte tilfeller vil omsetningsleddene som formidler pristilskudd også være mottaker av egne tilskudd. I slike tilfeller vil Landbruksdirektoratet kunne be om opplysninger av omsetningsleddet i medhold av pristilskuddsforskriften § 10. Sett i sammenheng med dette er opplysningsplikten i formidlingsforskriften ment for tilfeller hvor omsetningsleddet opptrer i egenskap av å være formidler.

I begge bestemmelsene reguleres opplysningsplikten i første og annet ledd, mens tredje og fjerde ledd regulerer Landbruksdirektoratets kontrollfunksjon.

4.2 Opplysningsplikt

Mottaker og formidler plikter å gi de opplysninger som Landbruksdirektoratet finner nødvendig i forbindelse med forvaltningen av de ulike pristilskuddsordningene. I dette nødvendighetskriteriet ligger det at opplysningsplikten ikke er ubegrenset. Det kan bare kreves opplysninger som er relevante, for eksempel opplysninger som er egnet til å vurdere om forvaltningen av tilskuddene skjer i henhold til regelverket. Typisk vil dette dreie seg om grunnlagsmateriale for å kunne fatte vedtak om pristilskudd, samt dokumentasjon som muliggjør en effektiv kontroll med at utbetalingen er i overensstemmelse med forskriften og annet regelverk som er relevant.

I tillegg til å gi opplysninger om selve pristilskuddet, plikter mottaker og formidler å gi opplysninger som er nødvendige i forvaltningen av jordbruksavtalen og tollvernet for landbruksvarer. Sentrale opplysninger i den forbindelse vil kunne være omsetningsleddets prognoser over forventet mottak av tilskuddsberettiget varer, men også andre omsetningsrelaterte opplysninger som for eksempel utsalgspriser, råvareforbruk og lagerbeholdninger som etter omstendigheten kan anses som nødvendige. For å sørge for at treffsikkerheten ved de ulike virkemidlene er tilstrekkelig, er det avgjørende at prognosene er basert på de til enhver tid mest oppdaterte data som virksomheten besitter. Slike omsetningsrelaterte opplysninger vil i utgangspunktet omsetningsleddene ha ansvar for å gi. Krav til dokumentasjon og prognoser fastsettes av Landbruksdirektoratet. Hvilke konkrete opplysninger som anses nødvendige å innhente vil variere fra ordning til ordning. Nærmere informasjon om opplysningsplikten vil derfor fremgå av de spesielle rundskrivene.

4.3 Kontroll

Landbruksdirektoratet skal kontrollere at utbetaling av pristilskudd er riktig og kan i den forbindelse foreta kontroll av omsetningsleddets dokumenter. Omsetningsleddet må således gi Landbruksdirektoratet adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer pristilskuddet. Ved behov kan Landbruksdirektoratet kreve at opplysningene bekreftes av revisor. Det vil si at der det ikke rutinemessig kreves revisorbekreftelse vil dette kunne gjøres i etterkant dersom det er ønskelig med en mer inngripende kontroll. Omsetningsleddet plikter å yte bistand ved slik kontroll.

Som ytterligere kontrolltiltak kan Landbruksdirektoratet foreta stedlig kontroll hos mottaker og formidler. Innehaver av foretaket bør være til stede ved slik kontroll, og blir derfor som regel varslet på forhånd om kontrollen. Opplysninger som ikke kan kontrolleres ved telling eller måling må dokumenteres eller godtgjøres på annen måte. Innehaver kan bli varslet om at dokumentasjon kan bli krevd ved kontrollen, og så langt det er mulig, hvilke forhold som ønskes dokumentert.

Landbruksdirektoratet kontrollerer videre at øvrige vilkår i pristilskuddsreglementet er oppfylt, herunder at mottaker driver sin virksomhet i samsvar med regelverk for jordbruksvirksomhet, jf. pristilskuddsforskriften § 2 første ledd. Slik kontroll må gjøres i samarbeid med den myndighet som forvalter det aktuelle regelverket. Det vil også bli kontrollert om formidleren innehar de nødvendige tillatelser, jf. formidlingsforskriften § 4 første ledd nr. 1.

5 Reaksjoner overfor tilskuddsmottaker

5.1 Generelt

Forvaltningen har i medhold av pristilskuddsforskriften ulike reaksjonsmuligheter overfor tilskuddsmottaker. Reaksjonens karakter varierer ut fra hva slags overtredelse det dreier seg om og hvor alvorlig denne anses å være. Reaksjonsformen varierer fra retting av feilutbetalinger til tilbakeholdelse eller skjønnsmessig avkorting av tilskudd og til innkreving.

5.2 Retting av feilutbetalinger

5.2.1 Generelt

Landbruksdirektoratets anledning til å rette feilutbetalinger av pristilskudd reguleres i pristilskuddsforskriften § 11:

Landbruksdirektoratet kan rette feil i utbetalt pristilskudd ved etterbetaling eller krav om tilbakebetaling av tilskudd fra mottaker av pristilskudd.

Som det følger av bestemmelsen kan feilutbetalinger rettes på to måter; ved etterbetaling av for lite utbetalt tilskudd, og ved krav om tilbakebetaling av for mye utbetalt tilskudd. Selv uten denne bestemmelsen ville forvaltningen hatt adgang til å korrigere feilutbetalinger på denne måten gjennom ulovfestet rett innenfor rettsområdet alminnelig

pengekravsrett. Bestemmelsen har likevel en viktig funksjon ved at den synliggjør denne rettingsadgangen i pristilskuddssammenheng.

5.2.2 Etterbetaling

Etterbetaling er først og fremst aktuelt i tilfeller hvor det er blitt utbetalt for lite tilskudd og årsaken til feilutbetalingen skyldes forhold hos Landbruksdirektoratet. Dersom årsaken til feilutbetalingen skyldes forhold hos mottaker, er utgangspunktet at dette er hans egen risiko, og at etterbetaling ikke skal finne sted. Hvorvidt det i slike tilfeller skal etterbetales må vurderes konkret. Et moment av betydning vil være Landbruksdirektoratets retningslinjer knyttet til søknad om tilskudd. Dersom Landbruksdirektoratet for eksempel har utbetalt korrekt tilskuddsbeløp i henhold til søknad, vil mottaker som hovedregel ikke ha krav på etterutbetaling. Dette til tross for at mottaker ville ha mottatt et høyere tilskuddsbeløp dersom riktige opplysninger hadde vært gitt.

5.2.3 Tilbakebetaling

Krav om tilbakebetaling av tilskudd er aktuelt i situasjoner hvor mottaker har fått utbetalt for mye tilskudd. Hovedregelen er at for mye utbetalt tilskudd skal kreves tilbake. Dette gjelder uavhengig av om feilen skyldes forhold hos Landbruksdirektoratet eller mottaker, og uavhengig av om mottaker har innrettet seg i god tro. Ved utbetaling av for mye tilskudd har mottaker fått midler han ikke hadde krav på. Det forhold at vinningen var uberettiget, tilsier at tilbakebetaling bør skje. Hensynet til et korrekt oppgjør og til en sikker forvaltning av offentlige midler vil som et klart utgangspunkt veie tyngre enn hensynet til at mottaker har innrettet seg etter beløpets størrelse. Det kan imidlertid tenkes forhold som tilsier at krav om tilbakebetaling ikke skal fremmes. Dette beror på en konkret vurdering, og momenter av betydning vil blant annet være hvem feilen ligger hos, mottakers grad av aktsomhet og hvor lang tid som er gått siden utbetalingen.

5.3 Avkorting og tilbakeholdelse av tilskudd

5.3.1 Generelt

Landbruksdirektoratets adgang til å avkorte og tilbakeholde tilskudd reguleres i pristilskuddsforskriften § 12:

Dersom mottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknad, rapportering eller på annen måte, som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet, kan hele eller deler av pristilskuddet som tilfaller mottaker avkortes.

Dersom mottaker i henhold til Landbruksdirektoratets eller særlovsmyndighets vedtak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med denne forskrift eller annet regelverk for jordbruksvirksomhet og håndtering av jordbruksvarer, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet. Er det ved overtredelsen av slikt regelverk utvist grov uaktsomhet eller forsett, kan hele eller deler av tilskuddet som tilfaller mottaker avkortes.

Første ledd regulerer avkorting av tilskudd ved feilopplysninger, men annet ledd regulerer tilbakeholdelse eller avkorting av tilskudd ved overtredelser av pristilskuddsforskriften eller annet regelverk.

5.3.2 Avkorting ved feilopplysninger

Dersom tilskuddsmottaker med uaktsomhet eller forsett gir feilopplysninger som danner grunnlag for urettmessig utbetaling av tilskudd, kan det medføre at tilskuddet reduseres helt eller delvis. Denne reduksjonen kalles avkorting. Likestilt med feilopplysninger regnes i denne sammenheng manglende opplysninger. Med dette menes at også mottaker som unnlater å melde fra om forhold som har betydning for retten til tilskudd, og som han er pålagt å melde fra om, rammes av bestemmelsen.

For å føre til avkorting må feilopplysningene være gitt med uaktsomhet eller med forsett. Tilskuddsmottaker opptrer uaktsomt når han ikke handler som en kyndig og omtenksum person i samme situasjon ville ha gjort. Det vil si at mottaker burde eller måtte ha forstått at opplysningene han gav, eller unnlot å gi, førte til en urettmessig utbetaling. Generelt stilles det strenge krav til aktsomhet for næringsdrivende. Som profesjonelle utøvere av sin næring må det forventes at de kjenner regelverket for pristilskudd, og de vil derfor sjelden anses for å være i god tro om feilutbetalinger. Det kan imidlertid tenkes eksempler på det motsatte. For eksempel kan beløpet avvike så lite fra det som er riktig at mottaker ikke kan klandres for ikke å ha reagert.

Forsett foreligger når mottaker med hensikt oppga feilopplysninger, eller unnlot å oppgi opplysninger, vitende om at dette ville føre til en urettmessig utbetaling. Både ved uaktsomhet og ved forsett har mottaker på en klanderverdig måte tilegnet seg høyere tilskudd enn vedkommende var berettiget til, og det er på dette grunnlag rimelig med en reaksjon i form av avkorting.

Hensikten med regelen om avkorting ved feilopplysninger er å bidra til at mottaker opptrer med tilstrekkelig grad av aktsomhet. Avkorting kan derfor ikke finne sted i tilfeller hvor mottaker i aktsom god tro gir uriktige opplysninger. Mottaker som ikke visste om feilen og oppdager den, kan således trygt varsle forvaltningen om feilen uten fare for å bli avkrevet mer enn det uriktige beløpet.

Dersom forvaltningen kommer til at mottaker uaktsomt eller forsettelig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger, foretas det en konkret skjønnsmessig helhetsvurdering av om tilskuddet skal avkortes, og eventuelt hvor mye. Mottakers grad av skyld vil herunder være et relevant moment.

I tid kan man skille mellom situasjoner der forvaltningen er kjent med at tilskuddsbeløpet er uberettiget før det utbetales tilskudd, og situasjoner der dette først oppdages når beløpet allerede er utbetalt. Dersom forvaltningen finner grunnlag for avkorting før vedtak om tildelig av tilskudd fattes, fremgår dette av vedtaket. Der man allerede har fattet vedtak uten å være klar over at mottaker hadde gitt gale opplysninger, blir situasjonen en annen. Her må vedtaket om berettigelse av tilskuddet omgjøres etter forvaltningsloven § 35 og et nytt vedtak om avkorting må fattes. Det beløpet mottaker har fått utbetalt for mye, kan kreves tilbakebetalt eller bli motregnet i senere tilskuddsutbetalinger etter pristilskuddsforskriften § 13.⁵

⁵ Se pkt 6.4

5.3.3 *Tilbakeholdelse eller avkorting ved regelverksbrudd*

Pristilskudd kan tilbakeholdes eller avkortes ved overtredelser av pristilskuddsforskriften eller annet regelverk. Mottaker må i så tilfelle drive eller ha drevet sin virksomhet i strid med pristilskuddsforskriften eller annet regelverk for jordbruksvirksomhet og håndtering av jordbruksvarer. Som hovedregel vil dette omfatte regelverk underlagt Landbruks- og matdepartementet og de underliggende etater. Unntaksvis vil imidlertid også regelverk underlagt andre forvaltningsorganer kunne være relevant. Det må presiseres at den alminnelige hovedregel er at de sanksjonsreglene som er hjemlet i det regelverk som er overtrådt skal benyttes. Av denne grunn må det utvises en viss forbeholdenhet med å la brudd på særlovgivning medføre reaksjon etter pristilskuddsforskriften § 12.

For å føre til reaksjon etter bestemmelsen må det aktuelle regelverksbrudd relatere seg til produsentens utøvelse av jordbruksdrift eller omsetningsleddets håndtering av jordbruksvarer. For eksempel vil ikke regelverk som kun regulerer mottakers forretningsvirksomhet gi grunnlag for reaksjoner, herunder nevnes brudd på helse-, miljø- og sikkerhetsregler og arbeidsmiljøloven. Brudd på miljøregelverk vil derimot kunne medføre reaksjoner etter bestemmelsen.

Landbruksdirektoratet kan først treffe vedtak om tilbakeholdelse eller avkorting når det er konstatert regelverksbrudd. I tilfeller hvor det foreligger brudd på regelverk underlagt andre forvaltningsorganers ansvarsområde, vil først og fremst den aktuelle særlovsmyndigheten ha ansvar for tolkningen av regelverket. Det må således foreligge et vedtak om regelverksbrudd fra ansvarlig myndighet før Landbruksdirektoratet kan treffe vedtak om tilbakeholdelse eller avkorting.

Når det er konstatert regelverksbrudd, må det foretas en konkret skjønnsmessig helhetsvurdering av om regelverksbruddet skal føre til reaksjon etter bestemmelsen, og i tilfelle i hvilken grad. Herunder må det vurderes om reaksjonen skal skje i form av tilbakeholdelse eller avkorting, og hvor stor del av tilskuddet som skal holdes tilbake eller avkortes. Tilbakeholdelse er den mildeste reaksjonsformen, og kan brukes uavhengig av om mottaker var i god tro om regelverksbruddet. Denne reaksjonen innebærer at hele eller deler av pristilskuddet holdes tilbake inntil regelverksbruddet opphører. Reaksjon i form av avkorting kan bare skje i tilfeller hvor tilskuddsmottaker har begått regelverksbruddet med grov uaktsomhet eller forsett. Med grov uaktsomhet menes at mottaker har opptrådt særdeles klanderverdig, og med forsett menes at vedkommende begikk regelverksbrudd med vilje.⁶ Avkorting kan altså bare skje i spesielle tilfeller der mottaker sterkt kan bebreides for regelverksbrudd.

I vurderingen av om regelverksbruddet skal føre til reaksjon etter bestemmelsen, og i hvilken grad, legges det vekt på momenter som graden av skyld, overtredelsens varighet og størrelsen på urettmessig beløp. Det avgjørende vil i alle tilfeller være hvor alvorlig regelverksbruddet anses å være i pristilskuddssammenheng. Selv om et regelverksbrudd isolert sett kan oppfattes som svært alvorlig etter spesiallovgivningen er det ikke gitt at bruddet gir like sterk grunn til reaksjon i pristilskuddssammenheng.

⁶ Se pkt 6.3.2

5.4 Innkreving

5.4.1 Generelt

Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp reguleres i pristilskuddsforskriften § 13:

Differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd som følge av vedtak om tilbakebetaling etter § 11 eller avkorting etter § 12, kan kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger.

Krav fra offentlig myndighet som utspringer av mottakers jordbruksvirksomhet eller håndtering av jordbruksvarer kan motregnes i pristilskuddsutbetalinger til mottakeren.

Der mottakeren ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan renter kreves fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet fram til mottaker. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Rentefoten skal settes lik den rentefot som til enhver tid er fastsatt av Finansdepartementet i medhold av § 3 i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

I henhold til bestemmelsen kan innkreving skje ved to typetilfeller. For det første når det foreligger vedtak om tilbakebetaling etter pristilskuddsforskriften § 11. Dette gjelder tilfeller hvor det er utbetalt for mye tilskudd og dette rettes opp i ettertid ved krav om tilbakebetaling.⁷ For det andre kan innkreving skje når det foreligger vedtak om avkorting etter pristilskuddsforskriften § 12. Dette gjelder tilfeller hvor tilskuddet avkortes som følge av feilopplysninger eller regelverksbrudd, og avkortingen først skjer etter at tilskuddet er utbetalt.⁸

Differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd kan kreves inn på to ulike måter; ved krav om tilbakebetaling og ved motregning i senere tilskuddsutbetalinger. I bestemmelsens tredje ledd reguleres adgangen til å ilegge forsinkelsesrenter ved tilbakebetalingskrav.

5.4.2 Krav om tilbakebetaling

Både ved rettingstilfellene og ved avkortingstilfellene har tilskuddsmottaker fått utbetalt mer tilskudd enn vedkommende var berettiget til. For mye utbetalt tilskudd skal som hovedregel rettes ved at det fremmes krav om tilbakebetaling. Dette skjer ved utsendelse av faktura.

5.4.3 Motregning

I stedet for å utstede faktura, kan forvaltningen motregne krav på differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd i senere tilskuddsutbetalinger til mottaker. Med motregning menes at kravene regnes mot hverandre og faller på denne måten bort så langt

⁷ Se pkt 6.2.3

⁸ Se pkt 6.3

de dekker hverandre. Denne form for innkreving kan i enkelte tilfeller være mer hensiktsmessig enn å utstede faktura, for eksempel i tilfeller hvor tilskuddsutbetaling er nært forestående eller hvor kravet er av en beskjeden størrelse.

Det er først og fremst Landbruksdirektoratets krav på tilbakebetaling av for mye utbetalt tilskudd som kan brukes til motregning. Andre krav fra offentlig myndighet som utspringer av mottakerens jordbruksvirksomhet eller håndtering av jordbruksvarer kan imidlertid også brukes til motregning, jf. annet ledd i bestemmelsen. Slike krav må i så tilfelle ha nær tilknytning til mottakers jordbruksvirksomhet eller håndtering av jordbruksvarer.

Andre offentlig myndigheter som har et krav de ønsker å benytte til motregning, må henvende seg til Landbruksdirektoratet med begjæring om slik motregning. Det må i begjæringen dokumenteres at det foreligger et krav som er egnet til motregning. Tilskuddsmottaker skal informeres om at slik henvendelse er gjort. Dersom grunnlag for motregning foreligger, utbetales ikke pristilskudd i den grad kravet dekkes.

5.4.4 Forsinkelsesrenter

I bestemmelsens tredje ledd hjemles Landbruksdirektoratets adgang til å ilegge forsinkelsesrenter ved krav om tilbakebetaling. Renten skal dels kompensere for kreditors tap ved å ikke få betaling i rett tid, og dels gjøre det mindre attraktivt å ta sjansen på å beholde et uberettiget beløp inntil det eventuelt blir krevd tilbake.

Det kan ikke ilegges renter i de tilfeller hvor mottaker var i aktsom god tro om feilutbetalingen. I slike tilfeller vil mottaker ikke være klar over misligholdet, og det vil derfor ikke fremstå som rimelig å kreve tilbakebetaling utover det vedkommende har fått for mye utbetalt. Det vil typisk gjelde situasjoner der Landbruksdirektoratet har gjort en feil ved utbetaling.

I tilfeller hvor mottaker ikke var i aktsom god tro kan det derimot ilegges renter fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet frem til mottaker. Begrunnelsen for regelen er at mottaker i slike tilfeller burde forstått at krav om tilbakebetaling kunne bli fremsatt. Renteberegningen starter altså når mottaker mottar tilbakebetalingskravet. Når mottaker har utvist grov uaktsomhet eller forsett og således er sterkt å bebreide,⁹ kan det ilegges renter fra et enda tidligere tidspunkt. Det kan i slike tilfeller ilegges renter fra det tidspunkt utbetalingen av tilskuddet skjedde. I slike tilfeller kan altså rentene starte å løpe før tilskuddsmottaker visste at han måtte betale tilbake tilskudd.

Renten tilsvarende den til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente fastsatt i medhold av lov om renter ved forsinket betaling¹⁰.

6 Reaksjoner overfor tilskuddsformidler

6.1 Generelt

Behov for administrative reaksjoner overfor tilskuddsmottaker og overfor tilskuddsformidler er i det vesentlige likeartet. Det er således også overfor formidler mulig

⁹ Se pkt 6.3.3

¹⁰ Jf. lov av 17.12.1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m

med reaksjoner i form av retting ved feilutbetalinger og tilbakeholdelse av tilskudd. Overfor formidleren kan det imidlertid ikke foretas avkorting av tilskudd. Det kan nemlig ikke avkortes i tilskudd som skal videreformidles til produsenten på grunn av forhold på formidlerens side. Tilskuddet tilhører produsenten og ikke formidleren. Regelverksbrudd begått av formidleren kan derimot føre til utestenging.

6.2 Retting av feilutbetalinger

6.2.1 Generelt

Retting av feilutbetalinger reguleres i formidlingsforskriften § 7:

Landbruksdirektoratet kan rette feil i utbetalt tilskudd til formidling, enten ved etterbetaling, motregning eller ved krav om tilbakebetaling fra omsetningsleddet.

Der omsetningsleddet ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan renter kreves fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet fram. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Rentefoten skal settes lik den rentefot som til enhver tid er fastsatt av Finansdepartementet i medhold av § 3 i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Som det fremgår av bestemmelsen kan feilutbetalinger til tilskuddsformidler rettes på tre ulike måter; ved etterbetaling, motregning eller krav om tilbakebetaling. I annet ledd reguleres adgangen til å ilegge forsinkelsesrenter ved krav om tilbakebetaling.

6.2.2 Etterbetaling

Etterbetaling er aktuelt i tilfeller hvor det ved en feil er blitt utbetalt for lite til formidler. Uavhengig av om denne feilen skyldes forhold hos Landbruksdirektoratet eller forhold hos formidler, bør etterbetaling skje. Dette fordi formidler utbetaler tilskudd på vegne av staten, og bør derfor ikke påføres utgifter ved utførelsen av denne funksjonen. Til sammenligning er det ikke gitt at etterbetaling skal finne sted overfor tilskuddsmottaker når feilutbetaling skyldes forhold hos han selv.¹¹

6.2.3 Krav om tilbakebetaling og motregning

Krav om tilbakebetaling er aktuelt i tilfeller hvor formidler har fått utbetalt for mye tilskudd. Landbruksdirektoratet kan i slike tilfeller fremsette krav om at det uberettigede beløpet tilbakebetales. Dette skjer ved utstedelse av faktura.

I stedet for å utstede faktura kan Landbruksdirektoratet motregne i senere utbetalinger til formidler dersom dette finnes hensiktsmessig.¹² Det er kun Landbruksdirektoratet krav på tilbakebetaling av tilskuddet som kan brukes til motregning. Til sammenligning kan det overfor tilskuddsmottaker motregnes med andre krav fra offentlig myndighet.¹³

¹¹ Se pkt 6.2.2

¹² Se pkt 6.4.3

¹³ Se pkt 6.4.3

6.2.4 Forsinkelsesrenter

I bestemmelsens tredje ledd reguleres Landbruksdirektoratets adgang til å ilegge forsinkelsesrenter ved krav om tilbakebetaling. Regelen er likt utformet som regelen i pristilskuddsforskriften § 13 tredje ledd, og det vises derfor i sin helhet til redegjørelsen i punkt 6.4.4.

6.3 Tilbakeholdelse av tilskudd og utestenging

6.3.1 Generelt

Tilbakeholdelse av tilskudd og utestenging reguleres i formidlingsforskriften § 8:

Dersom omsetningsleddet driver eller har opptrådt i strid med denne forskriften, vilkår satt i medhold av forskriften eller annet regelverk som regulerer virksomheten, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet.

Ved brudd på denne forskriften eller vilkår satt i medhold av forskriften, kan Landbruksdirektoratet nekte omsetningsleddet å fungere som tilskuddsformidler i en periode på inntil tre år. Det samme gjelder dersom omsetningsleddet overtrer bestemmelser i annet regelverk som regulerer omsetningsleddets virksomhet.

I første ledd reguleres Landbruksdirektoratets adgang til å tilbakeholde tilskudd overfor formidleren, og i annet ledd reguleres adgangen til utestenging.

6.3.2 Tilbakeholdelse av tilskudd

Dersom formidler har begått regelverksbrudd ved utøvelse av sin virksomhet kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet. Nærmere presisert kan det føre til tilbakeholdelse av tilskudd når formidler driver eller har drevet sin virksomhet i strid med formidlingsforskriften, vilkår satt i medhold av forskriften eller annet regelverk som regulerer virksomheten.

Det er aktuelt med denne reaksjonsformen i tilfeller hvor formidler har søkt om refusjon for utlegg han har hatt. Uavhengig av om formidler var i aktsom god tro om regelverksbruddet kan Landbruksdirektoratet holde tilbake tilskuddet inntil det rettsstridige forhold opphører. Når forholdet er rettet vil det ikke lenger være grunnlag for tilbakeholdelse, og formidler får da utbetalt det tilskuddet han har krav på.

6.3.3 Utestenging

Dersom formidler begår brudd på formidlingsforskriften eller vilkår satt i medhold av forskriften, kan Landbruksdirektoratet nekte vedkommende å fungere som formidler i en periode på inntil tre år.

Hvorvidt regelverksbruddet skal føre til utestenging vil bero på en konkret vurdering. Utestenging er imidlertid en streng reaksjonsform, og av denne grunn bør reaksjonen som regel forbeholdes grove og/eller gjentatte regelverksbrudd. Momenter som regelbruddets grovhet og/eller hyppighet vil også få betydning i relasjon til hvor lang tid en eventuell utestenging skal vare.

7 Forvaltningsmyndighet

Landbruksdirektoratet forvalter både pristilskuddsordningene og ordningen med formidling av pristilskudd, og kan derfor gi nærmere retningslinjer for praktiseringen av begge forskriftene. Det vises henholdsvis til pristilskuddsforskriften § 14 og formidlingsforskriften § 9. Slike retningslinjer kan ikke gå imot bestemmelser i forskrift eller jordbruksavtalen. De dreier seg hovedsakelig om administrative bestemmelser.

8 Dispensasjon

Landbruksdirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser i forskriftene. Det vises til pristilskuddsforskriften § 15 og formidlingsforskriften § 10.

Hvorvidt dispensasjon innvilges vil bero på en skjønnsmessig helhetsvurdering. Det understrekes at dispensasjonsadgangen er ment som en sikkerhetsventil og skal kun anvendes i helt spesielle tilfeller. Herunder presiseres nærmere at dispensasjon bare bør gis dersom det foreligger en spesiell forbigående årsak til at vilkårene ikke er oppfylt. En søker kan i slike tilfeller gis dispensasjon i en kort periode, inntil virksomheten tilfredsstiller forskriftens krav. Varige dispensasjoner skal ikke gis.

Det kan kun gis dispensasjon fra forskriftens krav, ikke fra bestemmelser fastsatt i jordbruksoppgjøret, herunder tilskuddssatser, soner og registreringsdato. Derimot kan det dispenseres fra retningslinjer gitt i medhold av forskriften.

Det skal ikke innvilges dispensasjon fordi søker hevder å ikke være kjent med forskriftens bestemmelser. Det er søkers eget ansvar å holde seg oppdatert om de til enhver tid gjeldende regler.

9 Klage

Vedtak fattet i medhold av forskriftene kan påklages til Landbruks- og matdepartementet i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven. Det vises til pristilskuddsforskriften § 16 og formidlingsforskriften § 11. En eventuell klage må leveres til Landbruksdirektoratet innen 3 uker etter mottak av vedtaket. Landbruksdirektoratet vil foreta en ny vurdering av saken, og eventuelt omgjøre vedtaket eller sende det videre til klagebehandling.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell
seksjonssjef

Elin Brekke
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.